

La catalogació de la biblioteca del Seminari Menor de Girona

Fruit de les converses entre la Biblioteca del Seminari Diocesà i la Biblioteca de la Universitat de Girona, el 2006 es va signar un conveni de col·laboració per informatitzar la descripció dels gairebé vuitanta mil volums que integren el fons de la biblioteca del Seminari Menor, en el qual hi ha documents de gran valor per als investigadors. Si l'acord es va materialitzar va ser gràcies a l'impuls que hi van donar qui aleshores era president del Consell Social de la UdG, Salvador Carrera, i el bisbe de Girona, Carles Soler Perdigó, que van aconseguir el suport de la Fundació Caixa de Girona i també de la Diputació. La Generalitat de Catalunya s'hi va afegir en encarregar a la Biblioteca de Catalunya la catalogació del fons antic.

Berta Pla i Raimon Sánchez treballen en la confecció de les fitxes informatitzades que componen el catàleg de la biblioteca del Seminari Menor. És una feina entretinguda, delicada, que cal fer amb el llibre al davant. Quan es treballa amb llibres antics els detalls són importants i la gràcia del bibliotecari per saber-los descriure bé en les plantilles de què disposa el programari resulta decisiva. Qualsevol matís pot fer can-

viar la identificació del llibre, decidir si es tracta d'un original o d'un exemplar més d'un llibre que ja és en alguna altra biblioteca. Dels prop de vuitanta mil volums que conté la biblioteca del Seminari, gairebé vint mil són llibres antics, d'Antiquària —com els anomenen els especialistes—, que comprenen des d'una col·lecció d'incunables fins a llibres editats a les darreries del segle XIX. La resta, fins als nostres dies, l'anomenen Fons Modern. La col·lecció destaca pels llibres de dret canònic, per les bíblies, els missals o els compendis de patristica, tot i que també hi ha tractats de matemàtiques o de filosofia.

El guiatge de la Biblioteca de la UdG

Els estudis per incorporar el fons, els va fer la Biblioteca de la UdG, que també es va encarregar de fer la valoració de les despeses, que es van estimar en 320.000 €, distribuïts en els cinc anys que hauria de durar el procés. Una altra de les tasques que va dur a terme la Biblioteca de la UdG va ser l'entrenament dels catalogadors i l'establiment de la normativa per poder incloure les dades als diferents catàlegs de la Xarxa. Amàlia Soler, Lourdes Oliva i Laura Moré van tenir cura dels treballs preparatoris, que han servit perquè, a través del catàleg bibliogràfic de la UdG, les dades que es van incorporant passin automàticament al Catàleg Col·lectiu de les Universitats Catalanes i al Catálogo del Patrimonio Bibliográfico Español. Anna Balcells, bibliotecària responsable de la catalogació, recorda que aquesta és una feina que, d'alguna manera, va començar mossèn Josep Maria Marquès, que tenia molt d'interès a divulgar un fons especialment ric sobre la tradició cristiana a Girona. Una ambició, la de Marquès, que no ha quedat interrompuda amb la seva mort i que es manté viva a través del conveni impulsat pel Consell Social i la Biblioteca de la Universitat de Girona. Els treballs de catalogació van començar el juliol de 2007, quan tres bibliotecaris contractats per l'empresa especialitzada Baratz, que havia guanyat el concurs públic promogut per la Biblioteca de Catalunya, van iniciar el procés. A partir del més de novembre, els catalogadors van passar a ser contractats per la Universitat de Girona i a finals d'aquell mateix any s'havia aconseguit arribar a processar 7.077 registres, que es corresponien a 8.556 volums físics. La catalogació, explica Balcells, es va fent a dues velocitats, perquè mentre que els llibres del Fons Modern són ràpids de catalogar, els d'Antiquària "costen més de fer i amb prou feines es passa de la vintena de llibres per dia". La feina s'alenteix perquè cal tenir presents aspectes com l'autor —no sempre prou clar en les edicions antigues—, el nombre de pàgines o l'empremta del llibre, que és un codi que genera el bibliotecari a partir de les paginacions i que permet identificar els llibres encara que els faltin les primeres i les darreres pàgines.

Un fons molt ric de llibres antics

De tota manera, com explica Balcells, la catalogació no ha deparat cap gran sorpresa, perquè els treballs duts a terme temps

enrere per mossèn Marquès havien permès identificar amb claredat la naturalesa d'un fons bibliogràfic que es distingeix més per l'antiguitat d'algunes peces que per l'originalitat. De totes maneres, l'interès de la catalogació resulta de fer present als investigadors el coneixement de les característiques dels llibres d'aquesta biblioteca, de tal manera que sàpiguen que els tenen a prop. La catalogació representa un esforç que satisfarà diferents necessitats, des de la del bibliòfil a la recerca de la més petita diferència entre els diversos exemplars d'una mateixa edició, fins a la de l'historiador, que pot trobar en llibres, com per exemple els de capbreuacions, les dades que enriquiran el seu estudi. David Prats, de l'Institut de Llengua i Cultura Catalanes, considera que aquesta catalogació acostarà la biblioteca als estudiosos. Fins ara, molts d'aquests llibres eren de difícil accés, perquè només es podien localitzar en biblioteques especialitzades de Madrid, Barcelona o Roma i saber que són a Girona és un gran avantatge per a l'investigador, que en el decurs de la recerca "en un moment o altre ha de poder veure i tocar els llibres", assegura Prats. Per a la catedràtica de filologia llatina, Mariàngela Vilallonga, la catalogació d'aquesta font proporciona la possibilitat de treballar amb un fons antic molt ric. Posa com a exemple l'exposició que es va fer a Girona sobre el bisbe Margarit i el seu temps, en què diversos llibres de la Biblioteca del Seminari "van servir per contextualitzar els temps del bisbe". Els tècnics confirmen que la catalogació informatitzada de la Biblioteca del Seminari Menor dona més visibilitat al fons en millorar-ne l'accessibilitat fent-lo present al web. Anna Balcells explica que les dades de què es disposa mostren un augment molt sensible de consultes dels llibres que han estat catalogats.

